

Illuster : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404398>

ILLUSTRER

Alumnimagazine van
de Universiteit Utrecht
december 2010

60

LIANNE PETERS:
**'We helpen
studenten
die het
écht nodig
hebben'**

pag 6

Geef nu

en help
**buitenlands
talent** aan een
studiebeurs

pag 9

Martelen mag (soms)?
Mr. Knoops schetst dilemma's pag 4

Nieuw kenniscentrum buigt
zich over actuele kwesties pag 10

Feest in 2011: **375 jaar**
Universiteit Utrecht pag 3

'Voetbal een rechtse hobby?'

Onder het genot van 'Bid-terballen' en een biertje schoten de aanwezigen bij het WK Voetbaldebat hartelijk in de lach om deze stelling. Het debat werd gehouden op initiatief van alumni Sportbeleid en Sportmanagement van het departement Bestuurs- en Organisationswetenschap, een week voordat de FIFA bekend maakte welk landen het WK Voetbal 2018 en 2022 zullen organiseren.

DE NIEUWE DIRECTEUR VAN HET UTRECHTS UNIVERSITEITSFONDS

Maarten Vervaat

Tot 1 januari is hij nog zakelijk directeur van een nieuw wetenschapsinstituut in Cyprus. Daarna treedt Maarten Vervaat (40) aan als directeur van het Utrechts Universiteitsfonds, tevens hoofd van het Alumnibureau. Hij brengt ruim tien jaar ervaring met universitaire fondsenwerving en alumnicommunicatie mee.

"Ik zie onderwijs en wetenschap als één van de belangrijkste onderdelen van de samenleving. Zelf ben ik afgestudeerd in de Franse taal en letterkunde. Ik heb genoten van mijn studententijd en afstudeeronderzoek. Ik wilde eigenlijk onderzoeker worden, maar dat vond ik te eenzaam. Uiteindelijk heb ik me op een andere wijze met veel plezier ingezet voor de wetenschapsbeoefening.

Beste onderwijs

De Universiteit Utrecht heeft grote internationale bekendheid en behoort al tijden tot de Nederlandse top. Juist nu zie ik goede kansen voor fondsenwerving, die ons minder afhankelijk van overheidsfinanciering kunnen maken. Het mooie aan alumni- en fondsenwerving vind ik dat je met alumni en donateurs helemaal kan gaan voor één universiteit: hoe kan je ervoor zorgen dat deze het beste onderzoek en onderwijs van Nederland, en misschien wel Europa, kan bieden?

Academisch bijtanken

Wat ik belangrijk vind aan deze functie is het samenbrengen van de behoeften van de universiteit enerzijds en alumni anderzijds. De universiteit biedt alumni een levenslang netwerk en veel mogelijkheden om academisch bij te tanken, zodat ze zich op niveau kunnen blijven ontwikkelen. Andersom zijn alumni onmisbaar voor de universiteit: het zijn de experts uit de beroepspraktijk, goede mentoren voor huidige studenten en leveren in toenemende mate ook financieel een belangrijke bijdrage.

Inspirerend werk

Ik ben een harde werker. Leuk en inspirerend werk vind ik belangrijk. Dit vakgebied stelt mij in staat om een brug te slaan tussen excellente wetenschappers, bestuurders en bevroegen alumni."

Tekst: Lydia van Wersch

Hans Hillen (1947) **Alumnus:** Sociologie. **Benoemd tot:** minister van Defensie. **Was voorheen:** leraar, journalist, voorlichter, lid Tweede Kamer en Eerste Kamer.

Ingrid Thijssen (1968) **Alumna:** Nederlands Recht. **Benoemd tot:** directievoorzitter van NS reizigers. **Was voorheen:** directeur operations NS reizigers.

Nico Schaar (1956) **Alumnus:** Nederlands Recht. **Benoemd tot:** vice-president Gerechtshof te 's-Gravenhage. **Is ook:** voorzitter van de Raad van Toezicht Bedrijfsuitoefening AA Accountants.

Els van der Plas **Alumna:** Kunstgeschiedenis. **Benoemd tot:** directeur Prensela, Dutch Platform for Design and Fashion. **Was voorheen:** directeur van het Prins Claus Fonds.

Joris van Dijk (1974) **Alumnus:** Nederlands Recht. **Benoemd tot:** algemeen directeur van Madurodam. **Was voorheen:** directeur marketing & sales van de Nederlandse Staatsloterij.

Thom Kleiss (1959) **Alumnus:** Diergeneeskunde. **Benoemd tot:** assistant vice president bij Nestlé Professional. **Was voorheen:** head of quality audit bij Nestlé Global.

Astrid Vrolijk (1968) **Alumna:** Kunstbeleid en -management. **Benoemd tot:** directeur Openbare Bibliotheek Zwolle. **Was voorheen:** directeur CKB De Maagd.

Krispijn Bertoen (1976) **Alumnus:** Economie. **Benoemd tot:** manager emerging markets finance bij Adviesbureau Steward Redqueen. **Werkte voorheen:** bij ABN AMRO, Deutsche Bank.

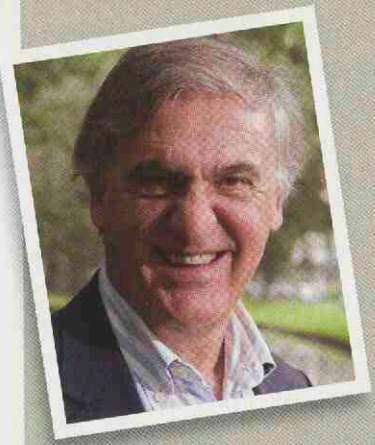
Joris Oster (1976) **Alumnus:** Nederlands Recht. **Benoemd tot:** partner bij Simmons & Simmons. **Werkte voorheen:** bij Allen & Overy.

Benoeming doorgeven? Mail naar alumni@uu.nl onder vermelding van 'benoeming'.

Kijk voor meer benoelingen op www.uu.nl/alumni

Universiteit Utrecht 375 jaar!

In 2011 viert de Universiteit Utrecht haar 75e lustrum. Het lustrumprogramma 'Kennis voor de toekomst' start op vrijdag 25 maart 2011 met de viering van de 375e Dies Natalis en eindigt rondom de langste dag.

Enkele hoogtepunten uit het feestelijke programma:

50 jaar Uithof, Utrecht Science Park

Vijftig jaar geleden, in 1961, werd de eerste paal geslagen voor het Marinus Ruppert gebouw, het oude Trans 1. In het komende lustrumjaar staat de Uithof uitgebreid stil bij het 50-jarige bestaan en de ontwikkeling van het Utrecht Science Park.

Uithof binnenste buiten

Rondleidingen en theater, lunchlezingen en speeddaten met wetenschappers in een reuzenrad. Vanaf half april kunnen de bewoners in de omgeving van de Uithof tien weken lang kennis maken met de bedrijven en activiteiten op het Utrecht Science Park.

Maskerade

Eind mei trekt een kleurrijke stoet met historische maskeradefiguren op paard en wagen door de Utrechtse binnenstad.

Scholenprogramma

Van kinderoraties tot een wedstrijd voor bootjes op zonne-energie. Kinderen van 6 tot 12 jaar maken op een inspirerende manier kennis met de wetenschap.

125 jaar Utrechts Universiteitsfonds

Nog meer feest in 2011, want het Utrechts Universiteitsfonds bestaat dan 125 jaar. Een van de feestelijke activiteiten is de UU Estafette Marathon (zie hieronder). De opbrengsten gaan naar een goed doel: de Stichting Move, een Utrechts studenteninitiatief.

UU Estafette Marathon

De **UU Estafette Marathon** is het sportieve hoogtepunt in 2011. Op 25 april (Tweede Paasdag) kunnen studenten, medewerkers en alumni in teamverband meelopen in de Jaarbeursutrechtmarathon. Wie niet gewend is om 42 km te rennen, kan zich met een team van 2, 4 of 6 lopers inschrijven voor de **UU Estafette Marathon**. Loopt u mee voor het goede doel? Schrijf u in via www.jaarbeursutrechtmarathon.nl of via www.uu.nl > uu 375.

Het
complete
lustrum-
programma
2011

vindt u vanaf januari op
www.uu.nl/lustrum

Trots op u(es)

"Since cancer is a genetic disease with complex signaling I am very grateful that I finally found a prestigious master program that covers the most recent genomics and proteomics application in tackling cell signaling to better understand cancer and normal development." De Indonesische Hendy Kristyanato is zeer dankbaar dat hij in aanmerking komt voor een van de zes UES-beurzen, die dit jaar beschikbaar zijn. Hij was erbij, dit jaar, toen we namens het U-fonds een cheque van maar liefst 101.651 euro voor het Utrecht Excellence Scholarship (UES)-programma mochten overhandigen aan Yvonne van Rooy. Het vervulde me met trots, want het bij elkaar gebrachte bedrag was weer hoger dan het jaar ervoor. Trots ben ik ook op u. Dankzij uw loyale bijdrage als oud-student kunnen getalenteerde, buitenlandse studenten hier hun studie volgen. En ik ben trots op de UES-studenten die hier hun weg weten te vinden en hard werken om hun studie glansrijk te voltooien, zodat ze daarna een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Ik verheug me op de volgende UES-borrel. Hopelijk kunnen we dan weer minstens zes gedreven buitenlandse studenten begroeten. Mogen we weer op u rekenen?

Dr. André Bolhuis, voorzitter
Utrechts Universiteitsfonds

PS. Binnenkort ontvangt u een acceptgiro in de bus. Wilt u nu al doneren? Kijk op pagina 9.

*Topadvocaat
Knoops schetst
internationale
dilemma's tijdens
drukbezochte
Utrecht Lezing*

Martelen mag (soms)?

Bij hoge uitzondering opende de Rechtbank Zwolle-Lelystad op een maandagavond in november de deuren voor Utrechtse alumni. Reden: een pittige lezing over internationaal terrorisme en terreurbestrijding door prof. dr. mr. Geert-Jan Knoops. Wegen Amerikaanse levens op tegen de marteling van verdachten?

Tekst: Laura Thuis Beeld: Ivar Pel

Geert-Jan Knoops over de lezing

"Ik vond de vragen tijdens de discussie heel scherp. Daaruit kon ik opmaken dat de dilemma's goed werden opgepikt. Op basis van de deelnemerslijst - die van dierenartsen tot filosofen ging - heb ik de lezing niet te juridisch gemaakt en veel op de actualiteit ingespeeld. Met de geschetste dilemma's zet je mensen aan het denken en dat gebeurde dus zeker."

Benieuwd naar reacties van aanwezige alumni? Lees verder op www.uu.nl/illustrer

Voordat de Utrecht Lezing begint, staan in de hal van de rechtbank luxe broodjes met soep klaar voor de alumni. Er is volop gelegenheid om bij te praten en daar wordt gretig gebruik van gemaakt. Het gezellige geroezemoes staat in schril contrast met de normale gang van zaken in de rechtbank waar vooral mensen over de vloer komen die gedagvaard worden. Een bijzondere locatie voor deze Utrecht Lezing dus, wat vooral de verdienste is van mede-alumnus mr. Robert Croll, president van de Rechtbank Zwolle-Lelystad én gastheer van de

avond. In de grote zittingszaal – waar de lezing wordt gehouden – neemt hij even kort het woord en heet de ruim honderd alumni van harte welkom. Tijdens de Utrecht Lezing schetst prof. dr. mr. Geert-Jan Knoops allereerst een tijdslijn vanaf 9/11 om vervolgens in te gaan op de politieke, militaire en juridische dilemma's waarmee onder meer Barack Obama, de CIA en rechters van over de hele wereld vandaag de dag te maken hebben in de strijd tegen het internationaal terrorisme. Want geef maar eens antwoord op een vraag als: Mag je martelen om infor-

matie te verkrijgen van een vermeende terrorist waarmee de dood van talrijke onschuldige burgers kan worden voorkomen?

Guantánamo Bay

Om de actuele (juridische) dilemma's na 9/11 te kunnen begrijpen, besteedt Knoops onder meer aandacht aan de Global War on Terror en de zogenaamde Bush-doctrine. Deze stelt dat de Verenigde Staten geen onderscheid zullen maken tussen terroristen en

'Is Guantánamo Bay wel te sluiten? Zo ja, hóe?'

landen die terroristen een veilig onderkomen bieden. De Bush-doctrine rechtvaardigde onder meer de oorlog in Afghanistan (2001) en Irak (2003). Als juridische grondslag voerde Bush het internationaal recht op zelfverdediging op en twee resoluties die werden aangenomen in de VN-Veiligheidsraad. Ook gaat Knoops uitgebreid in op de oprichting van het omstreden gevangenkamp Guantánamo Bay op Cuba in 2002. Hier kwamen gedetineerden terecht uit de oorlog in Afghanistan en – later – Irak. Als juridische grondslag voor de martelpraktijken op Guantánamo Bay en de militaire commissies voerde Bush onder meer op dat zogenaamde non-state-actors zoals Al Qaida en Taliban buiten de internationale verdragen voor krijgsgevangenen vallen; hij bestempelde ze als 'vijandelijke strijders'. Ten slotte staat Knoops stil bij de steeds luider wordende kritieken op de Global War on Terror van de regering-Bush. De twijfel over de (juridische) grondslagen voor de

invallen in Afghanistan en Irak én de martelpraktijken op Guantánamo Bay wordt steeds groter. Het leidde onder meer tot de verkiezingsbelofte van Obama om Guantánamo Bay te sluiten.

Nadenken over dilemma's

En met deze laatste verkiezingsbelofte begint een van de actuele dilemma's die Knoops tijdens de lezing schetst: Is Guantánamo Bay wel te sluiten? Zo ja, hóe? Wat komt ervoor terug en wat doe je met de verantwoordelijken voor Guantánamo Bay? Op 26 juni 2006 oordeelde het Supreme Court dat de militaire commissies geen rechtsgeldigheid bezitten; op dit moment wordt onderzocht of gevangenen door gewone federale rechtbanken in de Verenigde Staten kunnen worden berecht in plaats van door militaire commissies. Een van de moeilijkheden bij het sluiten van het gevangenkamp is dat terreurverdachten vaak niet terug kunnen naar hun land van herkomst. Een heel ander dilemma is de vraag of de regering-Bush strafrechtelijk vervolgd moet worden als Guantánamo Bay geen juridische grondslag heeft. Deze vraag is onlangs opnieuw aan de orde gekomen door het in juni 2010 verschenen rapport Experiments and Torture van de organisatie Physicians for Human Rights. Uit het rapport blijkt dat CIA-artsen ook medische experimenten hebben uitgevoerd op terreurgevangenen in CIA-gevangenissen. Het verweer tegen vervolging is het standpunt (van o.a. Dick Cheney) dat Guantánamo Bay juist veel Amerikaanse levens heeft gered. En dit levert direct een nieuw dilemma op: wegen Amerikaanse levens op tegen de marteling van verdachten? En: moet er toch niet een uitzondering mogelijk zijn op het internationale martelverbod?

Over de spreker

Prof. dr. mr. Geert-Jan Knoops is part-time hoogleraar internationaal strafrecht aan de Universiteit Utrecht. Daarnaast is hij als advocaat op het vakgebied van het internationaal publieks-, straf- en oorlogsrecht verbonden aan Knoops & Partners Advocaten in Amsterdam. Vanaf oktober 2005 tot 2007 fungeerde hij onder meer als adviseur in de zaak Hamdan v United States (Military Commissions/Guantánamo Bay). Knoops & Partners advocaten heeft een bijzondere band met de stichting Miles4Justice die zich inzet in de strijd tegen wereldwijde mensenrechtenschendingen.

Slechts weinig personen weten dat Knoops tevens auteur is. Wie wil lezen hoe een proces tegen de president van de Verenigde Staten eruit zou kunnen zien, leest de thriller 'Advocaat van de president'. Ook schreef Knoops de thriller 'Advocaat van de vijand' op basis van het waargebeurde proces tegen Salim Hamdan - de voormalige chauffeur van Osama Bin Laden - waarbij Knoops zelf adviseur was.

Terreurbestrijding

Al deze dilemma's houden de wereld flink verdeeld en het is dan ook niet verwonderlijk dat Knoops in zijn conclusie aangeeft dat hij "als eenvoudige advocaat" onmogelijk een antwoord kan geven op de vraag: Internationaal terrorisme en terreurbestrijding: naar een rechtspolitieke verschuiving? De geschetste dilemma's leveren in elk geval veel vragen op uit de zaal, die ruim een uur geboeid heeft geluisterd naar de topadvocaat. Dat Knoops vervolgens uitgebreid de tijd neemt om alle vragen van de alumni te beantwoorden, wordt dan ook zeer gewaardeerd.

LIANNE PETERS:

'We helpen studenten die ons

Alumna Lianne Peters is directeur van de K.F. Hein Stichting. De stichting steunt jaarlijks voor zo'n 200.000 euro projecten en studenten van de Universiteit Utrecht. Binnen het succesvolle UES-beurzenprogramma voor buitenlands toptalent heeft de stichting zelfs een eigen K.F. Heinscholarship. Lianne Peters: "De mensen die bij ons aankloppen, doen mooie dingen en wij maken dat mogelijk door er geld bij te leggen. Dat is prachtig werk."

Tekst: Margot Bouwens Beeld: Anne Hamers

In 1984 studeert Lianne Peters af als sociologe. Met de inkt nog nat op haar bul krijgt ze een onderzoeksbaan aangeboden bij professor Bekker van de faculteit Sociale Wetenschappen. Een paar maanden later komt ze terecht bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Na vierenhalfjaar solliciteert ze naar de functie van stafmedewerker reinigingsdienst bij de gemeente Utrecht. "Dat kwam voort uit mijn belangstel-

satie, inclusief mijzelf werken er drie medewerkers, maar het is een bijzondere wereld. De mensen die bij ons aankloppen, doen mooie dingen en wij maken dat mogelijk door er geld bij te leggen. Dat is prachtig werk." Over de relatie tussen haar werk en de Universiteit Utrecht zegt Peters: "Mijn lijntje met de universiteit lag heel lang vooral in de kennis die ik daar heb opgedaan. Tijdens mijn jaren bij de VNG en de gemeente Utrecht verwa-

de nazaten van Karl Friedrich Hein, bij leven directeur van de Steenkolen Handelsvereniging (SHV). In 1938 heeft Karl Friedrich Hein bij de notaris een stichting opgericht waarin hij zijn vermogen onderbracht. In artikel 2 van de statuten staat nog steeds: de stichting heeft ten doel het doen van uitkeringen voor opvoeden, opleiden of levensonderhoud. Vooral onderwijs vond hij belangrijk. Peters: "Hij bemoeide zich bijvoorbeeld persoonlijk met de opleiding van zijn neven en nichten. We steunen daarom ook nog steeds de nazaten van Hein door voor elke boreling een rekening te openen zodat als ze willen studeren daar geld voor is. Dat doen we nu al drie generaties lang."

'Onze specialisatie is de koppeling tussen studie en individuele noden'

ling voor milieuzaken en omdat ik graag bij een gemeente wilde werken. Ik wist helemaal niets van afval en toch werd ik gekozen uit 80 sollicitanten. Dan doe je het toch goed tijdens zo'n sollicitatiegesprek", vertelt ze.

Bijzondere wereld

In 2002 treedt ze aan als de eerste directeur van de K.F. Hein Stichting. "Na dertien jaar gemeente wilde ik iets anders. Dit zag er leuk uit; ik kreeg als opdracht de stichting te moderniseren en professionaliseren. Vergeleken met de gemeente is het een kleine organi-

terde het contact. Sinds ik bij de K.F. Hein Stichting werk, is dat andersom. Wat ik geleerd heb tijdens mijn studie is voor dit werk minder relevant, het is vooral mijn ervaring die telt. Het contact met de universiteit is daarentegen nieuw leven ingeblazen en verloopt heel plezierig."

Onder de K.F. Hein Stichting vallen drie dochterstichtingen: het K.F. Hein Fonds, het K.F. Hein Fonds Monumenten en het K.F. Hein Fonds Studie & Individuele Noden. De moederstichting beheert het vermogen en onderhoudt de contacten met

Afrikaanse student

Binnen het fonds Studie & Individuele Noden ligt de nadruk tegenwoordig wat meer op individuele noden. "Onze specialisatie is juist die koppeling tussen studie en individuele noden. Wij helpen studenten die om uiteenlopende redenen in de problemen zijn gekomen. Wat we bijvoorbeeld hebben afgeschaft, is het bijna automatisch vergoeden van tickets voor studenten die in het buitenland gingen studeren. Iedereen →

écht nodig hebben'

Alumna Lianne Peters bij het Bastion Sonnenborgh in Utrecht (Sterrenwacht). Sonnenborgh is eigendom van het K.F. Hein Fonds Monumenten en wordt verhuurd aan het Universiteitsmuseum.

LIANNE PETERS

Geboren 26 september 1959 *Woonachtig in Langbroek Burgerlijke staat samenwonend Studie kandidaats Andragologie en doctoraal Sociologie (1977 - 1984) Belangrijke loopbaanstappen 1984 - 1985 o.a. onderzoeksassistent Universiteit Utrecht • 1985 - 1989 onderzoeker VNG • 1989 - 1996 stafmedewerker reinigingsdienst en afvalconsulent gemeente Utrecht • 1996 - 2002 projectmanager gemeente Utrecht • 2002 - heden directeur K.F. Hein Stichting* *Tavoriete plek in Utrecht* "Flora's hof, een prachtige binnentuin aan de voet van de Dom" *Beste herinnering aan Utrecht* "Wandelen aan het eind van de Nieuwegracht ter hoogte van Sonnenborgh, in de herfst is het daar zo mooi en ruikt het zo lekker"

studeert tegenwoordig in het buitenland en we zijn geen reisbureau. We kijken nu meer naar wat studenten concreet gaan doen en of ze ons écht nodig hebben. Een paar jaar geleden hebben we ook gezegd: we zijn leuk bezig, maar die Nederlandse studenten hebben het zo slecht nog niet. Het idee groeide om iets te doen voor een buitenlandse student en het bestuur

'Nederlandse studenten hebben het zo slecht nog niet'

gaf de voorkeur aan een Afrikaanse student. We hebben toen aansluiting gezocht bij een bestaand programma, dat werd het Utrecht Excellence Scholarship (UES). Het U-fonds heeft studenten voorgedragen en daar hebben wij Prince Yalley uitgekozen (zie kader). Omdat we tegenwoordig meer zichtbaar willen maken wat we doen, hebben we binnen het UES-programma onze bijdrage de K.F. Heinscholarship genoemd."

Documentaire

Het K.F. Hein Fonds Studie & Individuele Noden doet momenteel drie nieuwe projecten. De K.F. Heinscholarship is het eerste. Het tweede project is dat met de Hogeschool Utrecht

afspraken zijn gemaakt over het financieel steunen van studenten uit ontwikkelingslanden die hier komen studeren aan de Kofi Annan Business School. Het derde houdt in dat studenten van de Hogeschool voor de Kunsten jaarlijks een K.F. Hein documentaire maken over maatschappelijk relevante onderwerpen. "Met deze drie nieuwe projecten willen we nu eerst ervaring opdoen. Van daaruit gaan we dan verder denken over waar we heen willen met het K.F. Hein-fonds Studie & Individuele Noden." Ook vanuit het K.F. Hein Fonds, de andere dochter, worden diverse onderwijsprojecten gesteund. "Allemaal projecten die buiten het gewone onderwijs vallen en waar fondsen zeker een belangrijke rol spelen, zoals Museum voor de klas, diverse week-endscholen, het educatieprogramma Vrede van Utrecht en verschillende projecten van de Universiteit Utrecht. Van het U-fonds krijgen we jaarlijks een selectie van mooie projecten die uit de universiteit komen en die anders niet bekostigd kunnen worden. Veel van die projecten steunen we."

Sinds 2009 financiert het K.F. Hein Fonds Studie & Individuele Noden binnen het UES-programma de K.F. Heinscholarship. De Ghanese student Prince Yalley ontvangt als eerste deze beurs (zie pagina hiernaast).

Donaties van het

K.F. Hein Fonds

Jaarlijks wordt door het K.F. Hein Fonds een aanzienlijk bedrag ter beschikking gesteld aan projecten van de Universiteit Utrecht. In 2010 heeft het fonds met een totaal bedrag van 72.500 euro bijgedragen aan de volgende projecten:

- **Het spel van de Gouden Eeuw** – Onderzoeksinstituut **Geschiedenis en Cultuur** ■ **Een kleine koloniale geschiedenis van Utrecht** – Centre for the humanities/**Descartes Centrum** ■ **Duurzaamheids Valoriatie Prijs – UtrechtInc. i.s.m. SIFE** ■ **Boekencollectie Duurzame Geesteswetenschappen – Studiepad Klassieke Talen** ■ **Beelddigitalisering hooglerarenportretten Album Academicum** – Commissie **Geschiedschrijving** ■ **50-jarig jubileum Studium Generale – Studium Generale** ■ **Buitenexpositie Hemel van Utrecht – Sonnenborgh Museum en Sterrenwacht** ■ **Zonnepanelen voor onderwijs en onderzoek – Copernicus Instituut** ■ **Inclusion en Exclusion in Contemporary European Societies – Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschappen**

Utrecht Excellence Scholarship (UES)

Gunt u een excellente student een kans?

Een kans om te studeren aan uw universiteit? De plek waar u zelf kennis en kunde heeft vergaard. U kunt excellente buitenlandse studenten, die een studie aan de Universiteit Utrecht niet zelf kunnen bekostigen, helpen door bij te dragen aan het Utrecht Excellence Scholarship (UES). Dit beurzenprogramma biedt hen de mogelijkheid in Utrecht een masteropleiding te volgen en een internationaal netwerk op te bouwen. Gun jonge mensen de kans zich ten volle te ontwikkelen, want voor velen is het zoals de Bulgaarse UES-student Stamen Filchev (23) zegt: "If it was not for the scholarship, I would not have been studying now."

Word nu donateur!

Het UES wordt gefinancierd door donaties van alumni, emeriti hoogleraren, bevriende fondsen en de universiteit. Met 35 euro helpt u al, maar meer is zeker welkom. Stort uw bijdrage op bankrekening 14475 o/v UES of kijk op www.uu.nl/alumni/ues. Hartelijk dank voor uw bijdrage!

Als een van de eerste UES-studenten kwam de Mexicaanse Luli Pesqueira in 2007 naar Utrecht om haar master in Sustainable Development te halen. Ze specialiseerde zich in Environmental policy en management. Nu werkt ze bij Oxfam Novib aan haar PhD. "Dit past bij mijn wens onderzoek te doen dat wetenschappelijk relevant en praktisch toepasbaar is. Naast mijn PhD-onderzoek doe ik ook nog andere kleine onderzoeken bij Oxfam Novib. Daarnaast geef ik college aan de Universiteit Utrecht en werk ik mee aan onderzoeksactiviteiten. Hier studeren was zonder UES niet mogelijk geweest, omdat de kosten erg hoog zijn. Na mijn PhD hoop ik zowel in Mexico en Nederland actief te zijn op het vlak van educatie en onderzoek. Zonder UES was zo'n carrière nooit werkelijkheid geworden."

UES-alumna Luli Pesqueira (29):
Zonder UES was zo'n carrière nooit werkelijkheid geworden

Vorig jaar begon de Ghanese student Prince Yalley met zijn masteropleiding Drug

Innovation. Om dit mogelijk te maken, ontvangt hij vanuit het UES-programma de door het K.F. Hein Fonds gesponsorde K.F. Hein-scholarship van € 30.000 voor twee jaar. Yalley: "Vorig jaar heb ik enorm kunnen profiteren van het cutting edge onderzoek aan de Universiteit Utrecht. Het samenwerken met studenten met een andere culturele achtergrond is heel inspirerend omdat je daardoor in aanraking komt met verschillende innovatieve aanpakken en een grote diversiteit aan denkrichtingen. In de toekomst wil ik eerst nog graag een PhD doen op het snijvlak van virologie en immunologie. Daarna wil ik werken aan infectious diseases in ontwikkelingslanden. Door de K.F. Hein-scholarship krijg ik de gelegenheid de benodigde kennis en ervaring op te doen en het internationale netwerk op te bouwen waardoor dit mogelijk wordt."

UES-student Prince Yalley (26):
'Ik kan hier meewerken aan cutting edge onderzoek'

Een nieuw record

Yvonne van Rooy ontvangt een cheque met de opbrengst van het UES-programma voor het studiejaar 2010 – 2011. Het recordbedrag van 101.651 euro is goed voor maar liefst zes UES-beurzen.

Maak kennis met de andere UES-studenten op www.uu.nl/alumni/ues

De samenleving staat onder druk door polarisatie, toenemende mobiliteit en mondialisering. Het Utrechtse antwoord hierop is de lancering van het Kenniscentrum Instituties van de Open Samenleving. Bas van Bavel, hoogleraar Economische en Sociale Geschiedenis van de Middeleeuwen, is een van de trekkers. "We proberen onderbuikgevoelens en kortetermijnbeschouwingen te overstijgen."

Tekst: Joost van der Gevel Illustratie: Saskia van der Linden

Polarisatie participatie

*Nieuw kenniscentrum onderzoekt actuele
maatschappelijke vraagstukken*

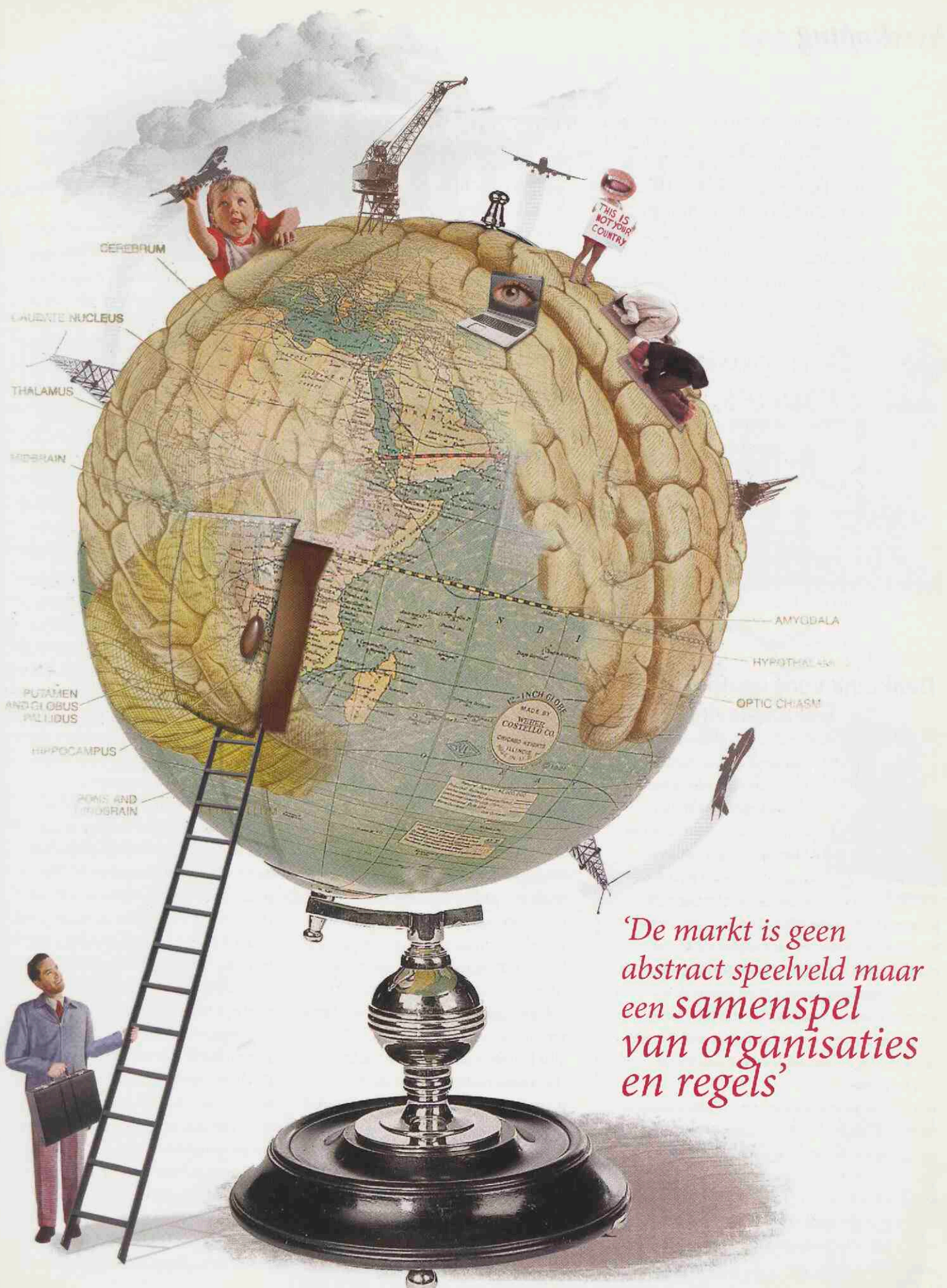
"Met vallen en opstaan hebben we in de loop van eeuwen een samenleving opgebouwd waar we trots op zijn. We zijn een heel eind in de richting van de open samenleving gekomen." Dat stelt prof. dr. Bas van Bavel, hoogleraar Economische en Sociale Geschiedenis van de Middeleeuwen. Hij is tevens een van de trekkers van het nieuwe Kenniscentrum Instituties van de Open Samenleving. Onze samenleving kent een brede participatie, democratie, rechtszekerheid, een hoog niveau van collectieve voorzieningen, een relatief gelijkwaardige verdeling van inkomens en vermogens. Tegelijkertijd staat onze samenleving onder druk: door Europeanisering, mondialisering, de opkomst van het Angelsaksische model van bedrijfsvoering, grootschalige immigratie en angst voor terrorisme. Dit leidt tot onzekerheid. Mensen raken ontheemd, de maatschappelijke polarisatie is toegenomen, vrijheden zijn ingeperkt en het vertrouwen in de rechterlijke macht lijkt af te nemen.

Van Bavel: "Als wetenschappers stellen we de vraag: hoe kunnen wij de instituties – de organisaties en regels van het maatschappelijke en economische verkeer – versterken en vitaal houden, zodat wij de open samenleving bewaren en transponeren van het nationale niveau naar het Europese of zelfs mondiale niveau? Terwijl de discussie hierover voor een groot deel wordt gevoed door emoties, intuïtie en angst, benaderen en ontleden wij dit als wetenschappers. Wat zijn de drijvende krachten achter instituties? En hoe kunnen wij die beïnvloeden?" Samen met sociologen, bestuurskundigen, juristen, historici en economen onderzoekt Van Bavel hoe instituties vorm krijgen en de – vaak uiteenlopende – effecten die daarmee gepaard gaan. "De markt, bijvoorbeeld, is geen abstract speelveld maar een samenspel van organisaties en regels. Afhankelijk van de precieze inrichting kunnen de effecten positief of negatief zijn." Iedere onderzoeker kijkt vanuit zijn eigen perspectief. Binnen de economie

staat vooral de moderne tijd centraal, maar door de institutionele benadering van de Utrechtse economen is er een inhoudelijk raakvlak met de geschiedkundige aanpak. De sociologen dragen bij door onderzoek naar samenwerking. Hoe komt samenwerking tot stand? En binnen welke context komen mensen tot vruchtbare regels? De economen kijken welke regels nodig zijn voor economische groei en welvaart.

Welvaart in de middeleeuwen

Als historicus die zich bezighoudt met de middeleeuwen levert Van Bavel zijn bijdrage aan deze discussie. "Ontwikkelingen hebben verschillende tijdsdimensies. Sommige zijn van korte duur, andere strekken zich uit over eeuwen. Ik kijk naar de lange termijn." De middeleeuwse samenleving in de Nederlanden in de 13e, 14e en 15e eeuw was een samenleving met een tamelijk gelijkmatige verdeling van bezit en toegang tot bezit. Dorps- of stadsgemeenschappen, waterschappen en gilden legden verantwoording af →

'De markt is geen abstract speelveld maar een samenspel van organisaties en regels'

over het beheer van middelen en op deze manier was een derde tot de helft van de inwoners politiek actief en bestuurlijk vertegenwoordigd. De markt werkte vooral dienstverlenend en kwam tot stand onder relatief gunstige omstandigheden. In de eeuwen daarna wordt concurrentie belangrijker en krijgt een kleine

en levensomstandigheden verslechteren, wat zich onder meer weerspiegelt in een afname van de lichaamslengte. Om hun eigen belangen te waarborgen, past de kleine groep met vermogen en politieke macht de regels van het marktverkeer aan. De instituties worden nu omgevormd om particuliere belangen te dienen. De markt veran-

voorstellen dat we onderzoeken doen samen met het Sociaal en Cultureel Planbureau of de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.”

Nederlandse bedrijfscultuur

Het kenniscentrum zoekt onder meer een antwoord op actuele vragen naar de mate van polarisatie en participatie in de samenleving, de mate van vertrouwen in instellingen en de effecten van de verschuiving van de Nederlandse bedrijfscultuur naar een meer Angelsaksische bedrijfscultuur met meer macht van aandeelhouders. “De Nederlandse (continentale) bedrijfscultuur heeft bijgedragen aan een brede ontwikkeling waardoor de vruchten van de economie bij veel bredere groepen terecht komen”, verduidelijkt Van Bavel. “Met daarbij de voordelen voor de continuïteit van bedrijven en investeringen in human capital. Onderzoek daarnaar kan laten zien dat het belangrijk is dat we ons niet laten leiden door de waan van de dag, maar dat we de kwaliteit en positieve effecten van een bedrijfscultuur zoals we die in Nederland geleidelijk hebben opgebouwd in het oog houden.” Het kenniscentrum richt zich dus op maatschappelijke vragen, maar Van Bavel wil daarmee geen politiek bedrijven. “Wij moeten als wetenschappers bij onze expertise blijven. De kwaliteit van ons wetenschappelijk onderzoek moet begin en einde zijn van dit proces. De basis zijn actuele maatschappelijke vraagstukken en uiteindelijk moet het resultaat – naast dat het die maatschappelijke vraagstukken probeert te beantwoorden – ook de kwaliteit van de wetenschap in Utrecht versterken. Tegelijkertijd is dit kenniscentrum ook een soort etalage waarin we presenteren wat wij aan expertise en inzichten in huis hebben. En het helpt ook ons onderzoek beter te profileren en de impact ervan te vergroten. Als wij ons onderzoek goed doen, sijpelt het door in de samenleving.”

‘De discussie wordt gevoed door emoties, intuïtie en angst’

groep meer macht en meer vermogen, terwijl een andere groep zijn grondbezit verliest en als dagloner in zijn inkomsten moet voorzien. Deze gestaag groeiende groep wordt steeds armer en de welvaart wordt minder. Juist ook in de gouden eeuw. Voeding

dert en deze mechanismen versterken elkaar, waardoor het welzijn van de meerderheid van de Nederlanders in de 19e eeuw een dieptepunt bereikt.

Goed functionerende markt

“Achteraf kunnen we de mechanismen in dit langetermijnproces ontrafelen”, zegt Van Bavel. “Ontwikkeling en effect van instituties zijn alleen te begrijpen in samenhang met de sociale verdeling van middelen en macht. Voor een goed functionerende markt en welvaart op de langere termijn is allereerst een maatschappelijke balans nodig waardoor zich een raamwerk kan vormen van organisaties en regels dat alle marktpartijen openheid, zekerheid en toegang biedt. Verder moet er een sociaal tegenwicht zijn tegen negatieve effecten van marktuitwisseling, en een gelijkmatige verdeling van economische en politieke kracht van de mensen op die markt. Alleen als aan deze drie voorwaarden is voldaan, lijkt de markt in staat op lange termijn de welvaart te verhogen.” Wat betekent dit voor de actualiteit? “Ons onderzoek laat zien dat het nodig is voortdurend de instituties te versterken om de open samenleving vitaal te houden. We proberen onderbuikgevoelens en kortetermijnbeschouwingen te overstijgen en te ontleden hoe het zit, wat voor ontwikkelingen er zijn en waardoor die beïnvloed worden. En dat kan heel toegepast zijn. Ik kan me ook

‘Denktank voor de open samenleving’

Het Kenniscentrum Instituties van de Open Samenleving onderzoekt actuele ontwikkelingen in de samenleving. Het centrum bundelt de kennis over instituties van zo’n 120 sociologen, economen,

juristen, bestuurskundigen en historici. Het is een virtueel platform dat fungeert als intermediair tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties enerzijds en wetenschappers anderzijds. “Het is in feite een grote denktank voor de instituties van de open samenleving”, zegt prof. dr. Bas van Bavel, een van de trekkers.

Een van de eerste wapenfeiten is een jubileumboek voor de Sociaal Economische Raad (SER) dat eind november is gepresenteerd.

MEER WETEN?

Download de folder op www.uu.nl > onderzoek en kijk bij focusgebied Origins and impact of institutions

Speciaal voor u!

DOE MEER MET UW alumnipas

Als vriend van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau steunt u niet alleen onze activiteiten, maar u ontvangt bovendien de U-fonds alumnipas met diverse kortingen en extra's. Op deze pagina vindt u een greep uit het aanbod.

Bent u al vriend?

Het U-fonds (Utrechts Universiteitsfonds) stimuleert de groei en bloei van de Universiteit Utrecht. Met dat doel is het fonds bijna 125 jaar geleden door alumni opgericht. Inmiddels is het U-fonds ook de universitaire alumniorganisatie. Voor alumni en de universiteit organiseert het:

- regionale en landelijke netwerkbijeenkomsten
- netwerk- en carrièreservices
- lezingen
- subsidies voor studentenactiviteiten
- beurzen voor buitenlandse studenten
- bijzondere leerstoelen

Om dit te kunnen bekostigen, zijn donaties nodig. U kunt het U-fonds al steunen voor € 20,- per jaar – maar meer mag natuurlijk altijd. Voor dit bedrag wordt u vriend van het U-fonds. Die naam is nieuw en onderstreept de verbondenheid en het wederzijds belang.

U wordt vriend door het formulier in te vullen op www.uu.nl/alumni/vriend

Utrechts Universiteitsfonds
Alumnibureau

Bestuursgebouw,
Heidelberglaan 8, Utrecht
T (030) 253 80 25
E alumni@uu.nl
Bankrekening 14475

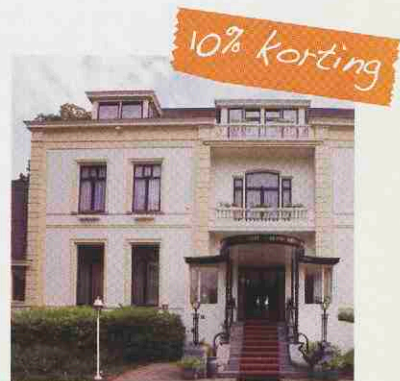
Korting bij Bilderberg

De Nederlandse hotelonderneming Bilderberg beschikt over 20 hotels in het vier- en vijfsterrensegment, 221 vergaderruimten en 1.870 hotelkamers. De hotels bevinden zich op de mooiste locaties van Nederland. Persoonlijke benadering en service staan bij Bilderberg centraal.

Als vriend van het Utrechts Universiteitsfonds ontvangt u 10% korting op boekingen via www.bilderberg.nl.

Meer weten? Kijk op www.uu.nl/alumnipas

OHRA Zorgverzekering

10% korting

Het nieuwe zorgverzekeren volgens OHRA:

- Uitstekende dekking
- Tot 10% collectiviteitskorting
- Volledige keuzevrijheid in zorgverleners
- Online gemak

Meer weten? Kijk op www.uu.nl/alumnipas

Nu € 249

De PITstop van Active HRM

Wat zoekt u nu precies in uw werk? Past deze baan wel goed bij u? De PITstop van Active HRM biedt inzicht in uw Persoonlijkheid (P), Interesses (I) en Talenten (T) en laat u duidelijke keuzes maken. Vrienden van het Utrechts Universiteitsfonds kunnen nu de PITstop volgen voor € 249 (i.p.v. € 349).

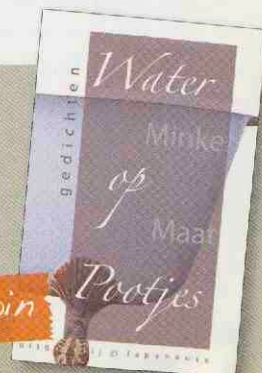
Kijk voor meer info op www.uu.nl/alumni

3X Water op pootjes

Water op pootjes is de derde dichtbundel van alumna Minke Maat. Minke beschrijft op een simpel mooie manier het dagelijkse leven en maakt dat zo weer even bijzonder. Over bolletjes geluk, de zon om je hoofd en hoe wolken het water zo diep maken.

Illuster geeft 3 dichtbundels weg. Geïnteresseerd? Mail naar alumni@uu.nl ovv *Water op pootjes* en uw alumnipasnummer.

Doe mee en win

hora est

USConcert olv Bas Pollard

- 8 december, Geertekerk, Utrecht, 20.15 uur
- 9 december, Philharmonie, Haarlem, 20.15 uur
- Meer weten? www.usconcert.nl

Extreme Science (lezingenreeks)

- Zondag 16 jan, 30 jan, 6 feb, 20 feb, 6 mrt, 20 mrt, 14.30 – 15.00 uur ■ Universiteitsmuseum Utrecht
- Meer weten? www.uu.nl/universiteitsmuseum

Huis van de Poëzie

- Donderdag 27 januari, 20.00 – 24.00 uur
- Stadhuis, Utrecht ■ Meer weten? www.sg.uu.nl

Duurzame dinsdag

- 8 dinsdagen vanaf 8 februari, 20.00 – 21.30 uur
- Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht
- Meer weten? www.sg.uu.nl

Tijd – wetenschapsfilosofie

- 8 woensdagen vanaf 9 februari 2011, 20.00 – 21.30 uur
- Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht
- Meer weten? www.sg.uu.nl

Lunchlezingen

- 4 woensdagen vanaf 9 februari, 13.00 – 13.45 uur
- Boothzaal, Universiteitsbibliotheek, Uithof
- Meer weten? www.sg.uu.nl

Werkervaring ontmoet academische verdieping

- Het departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO) biedt uiteenlopende postacademische- en masterprogramma's voor professionals aan, o.a. Strategisch Management in de non-profit sector (MA) en Leiderschap voor professionals. ■ Meer weten? www.uu.nl/usbo/emp of bel Bianca Kooij (030) 253 81 01

Alumnicommissie Stichting Art

- begint aan een nieuw jaar!
- Meer weten? www.stichting-art.nl

Kijk voor de actuele agenda op www.uu.nl/illustrer

Utrecht

verslaat Londen, Parijs en Stockholm

Van alle regio's in de Europese Unie prijkt de provincie Utrecht op één wat betreft de beste economische concurrentiepositie. Utrecht scoort vooral hoog op innovatierichtheid en opleidingsniveau van de bevolking en verslaat hiermee Londen, Parijs en Stockholm. De 272 Europese regio's werden onder meer vergeleken op de kwaliteit van de infrastructuur, het ondernemersklimaat, de kwaliteit van de gezondheidszorg en het onderwijs, de flexibiliteit van de arbeidsmarkt en de mate van innovatierichtheid van het regionale bedrijfsleven. Het onlangs verschenen onderzoeksrapport is van het Joint Research Centre (JRC), een adviesorgaan van de Europese Commissie.

Oud SGS'ers gezocht

StudentenGroep Sociale Wetenschappen bestaat 25 jaar.

We verwelkomen graag meer alumni!

Interesse? Mail naar pr@sgsutrecht.nl

IN DE PRIJZEN

Haza Rahim en Michiel Cottaar zijn de winnaars van de Utrechtse Studenteprijzen 2010. Haza Rahim, studente Psychologie, kreeg de studenteprijs in de categorie 'Bijzondere verdiensten'. Michiel Cottaar, masterstudent Astrophysics, ontving de studenteprijs in de categorie 'Beste Masterscriptie'.

Het project ikonderzoekwater.nl, een initiatief van het Junior College Utrecht van de Universiteit Utrecht en advies- en ingenieursbureau DHV, is door de International Water Association uitgeroepen tot beste marketing- en communicatieprogramma wereldwijd.

De FOM Natuurkunde Proefschrift Prijs 2010 is toegekend aan Ewold Verhagen. De natuurkundige promoveerde vorig jaar aan de Universiteit Utrecht op het gebied van de nano-optica.

Oogjes open, snaveltjes toe

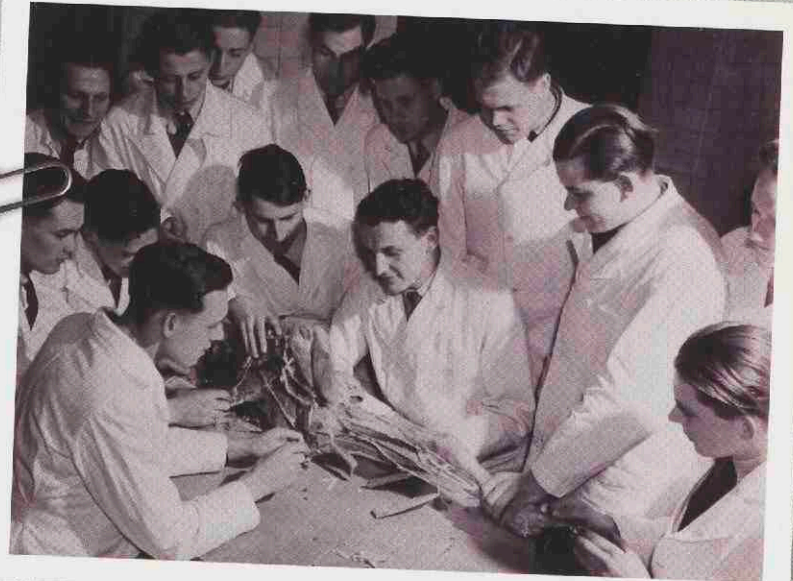
Duizenden studenten stappen na de middelbare school eindelijk de grote mensenwereld van de universiteit binnen. Een garantie voor nieuwe indrukken: een nieuwe stad, nieuwe vrienden, nieuwe docenten, nieuwe kroegen. Dit heeft ook ongewenste bijeffecten. Studenten hebben de onbedwingbare drang om hun nieuwe ervaringen met anderen te delen. U denkt nu vast: "Prima toch, uitdragen van kennis is precies wat toekomstige wetenschappers moeten leren!" In principe is dat ook zo, ware het niet dat ze dit vooral doen tijdens het college. Een vol kippenhok is er niets bij!

In mijn studententijd, alweer 25 jaar geleden, werd er ook heel wat afgebabbeld en weinig docenten durfden hun plek te claimen. Soms stond er iemand op en werd het even stil, maar na een paar colleges waren we weer terug bij af.

Een aantal jaren geleden gooide een aantal Utrechtse psychologiestudenten het over een andere boeg. Ze maakten posters met de tekst: Een toekomstig psycholoog moet goed kunnen luisteren. Prima bewustwordingsactie, maar ook daar nagenoeg geen effect. Docenten aan onze universiteit moeten tegenwoordig hun basiskwalificatie onderwijs halen. Het is een tijdrovende draak van een exercitie. Reflecteren over onderwijs, didactiek, academische vaardigheden, te veel om op te noemen, maar geen woord over hoe je een collegezaal stilt houdt.

Daarom hier een tip van een doorgewinterde docent: Pak de studenten op het eerste moment bij de oren en spreek ze streng toe. "Jongens en meisjes, ik weet dat u denkt dat een collegezaal geen klas is en dat niemand dus de 'klas' kan worden uitgestuurd. Helaas voor u, ik doe dat nog wel... En geloof me, je wilt niet de eerste zijn." Dit gevolgd door een ambigu lachje. Ik heb nog nooit een student hoeven te verwijderen en het is altijd stil.

Frans Verstraten is hoogleraar Psychologische Functieer aan onze universiteit

kiek Dier en arts

Na zijn studie Diergeneeskunde had Clemens van den Brink (1926) jarenlang een praktijk in Tilburg en omstreken. Zijn ervaringen als dierenarts heeft hij opgetekend in het recent verschenen boek *Dier en arts*. Deze foto is ook opgenomen in zijn boek. Van den Brink haalt hiermee herinneringen op aan de praktijklessen op het veterinair-anatomisch instituut (studiejaar 1949 – 1950).

Vlnr: M. Engelen, C.J. van den Brink (gedeeltelijk), prof.dr. J. Bouw, F.P.G. Schwering, H. Jonker, G.A. Zeelen, (gedeeltelijk) J.M.M. Goossens, A.J.A. Remmerswaal, U. Haye, J. Dersjant, prof.dr. D. Zwart (gedeeltelijk) dr. M.J. Dobelaar, H.A.J. Goedemoed (midden r), I.P. Risseeuw (midden l.)

Heeft u een foto uit de oude doos voor Illuster? Mail deze naar Illuster@uu.nl

Colofon

Illuster is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illuster verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 86.900. **Uitgever** Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau (Robbert Jan Feunekes) **Bladconcept & realisatie** Bergenwerkt (Anne-marie van Bergen en Sandra Rijnen). **Hoofredactie** Anne-marie van Bergen. **Redactie** Anne-marie van Bergen (Bergenwerkt), Xander Bronkhorst (U-blad), Johan Vlasblom (U-fonds), Nicoline Meijer (faculteiten), Peter van der Wilt (persvoorlichter) **Redactieraad** Thijs Pollmann, emeritus hoogleraar Letteren; Arie Smit, oud-directeur TeleacNot, oud-voorzitter U-fonds; Lex Heerma van Voss, hoogleraar faculteit Sociale Wetenschappen; Tom Peijster, managementconsultant directoraat communicatie Rabobank Nederland; Ludo Koks, adjunct

directeur Communicatie Service Centrum, persvoorlichter, Universiteit Utrecht; David Veldman, marketingcommunicatiespecialist Uitgeverij Virtumedia; Olfert Koning, redacteur/verslaggever bij NCRV Radio, Marianne Hoornenborg, senior communicatieadviseur, Amsterdams Bureau voor Communicatie. **Coverbeeld** Anne Hamers **Art-direction & vormgeving** Grete Laedre, Utrecht. Basisontwerp: Wrik BNO Utrecht. **Druk** Pijper Media groningen. **ISSN** 1338-4703. **16e jaargang** Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht. © Universiteit Utrecht. Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is - met bronvermelding - toegestaan. Illuster wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Hebt u een mening of bijdrage? Mail de redactie: alumni@uu.nl

STADS

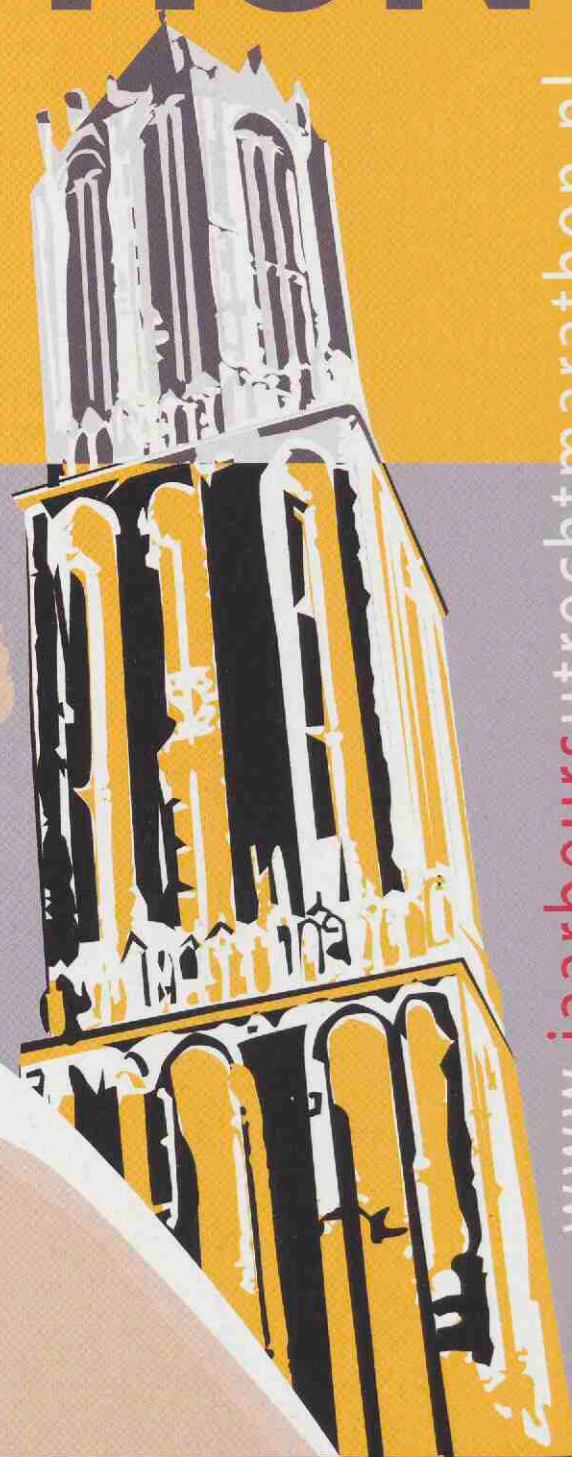

Jaarbeurs Utrecht

MARATHON

2^e paasdag 25 april 2011

Speciaal voor het 75e lustrum:
de UU Estafette Marathon

LOOP SAMEN
MEE VOOR HET
GOEDE DOEL!!!

Kijk op pag 3 of op
www.jaarbeursutrechtmarathon.nl

www.jaarbeursutrechtmarathon.nl

Utrecht voor hardlopen en hardlopers